

КАФЕДРА ТЕАТРОЗНАВСТВА

СИЛАБУС

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕАТРАЛЬНОЇ КРИТИКИ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ (НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ)

Освітній рівень	Другий (магістерський)
Ступінь освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво

Курс	2
Семестр	3
ECTS	4
Аудиторних годин	32
Лекції	22
Семінари	
Практичні	10
Індивідуальні	
Самостійна робота	88
Семестровий контроль	Залік – 3

Інформація про викладача

ПІБ, посада	Щукіна Юлія Петрівна, кандидатка мистецтвознавства, в.о. завідувачки кафедри, старша викладачка
Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Schukina.pdf https://scholar.google.com.ua/citations?user=ABHzDJAAAAAJ&hl=uk ORCID https://orcid.org/0000-0001-8329-6828
e-mail	kovalenko_752016@ukr.net

Анотація навчальної дисципліни

Предметом вивчення даної дисципліни є розвиток театральної критики та арт-журналістики в Україні на сучасному етапі, зокрема, їх структура та функціонування у ЗМІ.

Силабус «Сучасні проблеми театральної критики та журналістики» складено відповідно до освітньо-наукової програми підготовки магістрів згідно навчального плану; відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяги знань, які повинні опанувати магістри відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, послідовність вивчення навчального матеріалу дисципліни «Сучасні

проблеми театральної критики та журналістики», необхідне методичне забезпечення.

Мета дисципліни – ознайомлення здобувачів вищої освіти з теорією та практикою (аналіз публіцистичних і науково-публіцистичних текстів різних жанрів) сучасної арт-журналістики; з політикою та рубриками сучасних культурно-мистецьких засобів масової інформації та особливостями стилів провідних українських театральних критиків і арт-журналістів. Також курс спрямований на формування у здобувачів освіти здатності до діяльності у театральній критиці та арт-журналістиці та випрацюванню в них експертної точки зору на явища поточного процесу в цій галузі. Певною мірою, даний курс допомагає здобувачеві магістерської освіти визначитися з потенційною сферою післядипломної діяльності.

У результаті вивчення курсу здобувачі повинні **виявити**:
Здатність до критичного аналізу театральних-критичних та написаних у жанрах арт-журналістики творів; розуміння місця арт-журналістики та театральної критики у нинішніх ЗМІ.

Мають **оволодіти** новітньою інформацією щодо стану української арт-журналістики та театральної критики в Україні; етичними імперативами журналістики та критики; знаннями законів творення текстів відповідних жанрів (щоб вміти застосовувати їх на практиці); мають бути готовими до вимог редакцій ЗМІ та, водночас, вміти відстоювати свої професійні інтереси.

Здобуті знання та навички забезпечують формування **загальних компетентностей**:

ЗК1. Здатність до розуміння та комплексного оцінювання фундаментальних засад й концепцій культурно-мистецьких процесів для усвідомлення соціально-культурної значимості своєї діяльності.

ЗК2. Здатність застосовувати фундаментальні знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність вільно спілкуватися іноземною мовою.

ЗК4. Здатність оперувати новітніми комунікаційно-інформаційними технологіями в процесі проєктування та реалізації художньої ідеї, осмислення творчого результату.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати професійні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.

ЗК8. Здатність працювати як в команді так і автономно.

ЗК9. Здатність розробляти та управляти проєктами, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК10. Здатність знаходити, опрацьовувати, аналізувати та синтезувати інформації в мистецтвознавчих науках, проводити дослідження на відповідному рівні.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування **спеціальних компетентностей**, зокрема:

СК3. Здатність брати відповідальність за внесок до професійних знань і практик та оцінювання результатів діяльності колективу (творчого, навчального).

СК4. Здатність до ініціювання інноваційних сценічних проєктів, фестивалів та конкурсної діяльності, пропагування кращих зразків національної та світової сценічної спадщини.

СК5. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК6. Здатність на високому фаховому рівні брати участь у громадських дискусіях, пов'язаних з питаннями історії сценічного мистецтва, його актуального стану та тенденцій його розвитку.

СК7. Здатність до спілкування у діалоговому режимі з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю в галузі сценічного мистецтва та виробництва, до взаємодії із представниками інших творчих професій в т.ч. і на міжнародному рівні.

СК8. Здатність планувати та здійснювати наукові дослідження з питань сценічного мистецтва, готувати результати наукових робіт до оприлюднення.

СК10. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються

Здобуті знання та уміння забезпечують досягнення **програмних результатів навчання (ПРН)**:

ПРН1. Володіти на високому рівні культурою мислення, здатністю до узагальнення, аналізу і синтезу в професійній діяльності.

ПРН2. Вільно оперувати всім комплексом отриманих знань у сфері практичної професійної та дослідницької діяльності.

ПРН3. Знати філософські аспекти пізнання закономірностей наукової і художньої творчості; основні тенденції розвитку історії культури і мистецтва.

ПРН4. Пояснювати феномен культури, її роль у людській діяльності; роль мистецтва і науки у розвитку цивілізації та пов'язані з ним сучасні та естетичні проблеми.

ПРН6. Розуміти умови формування особистості, її свободи, відповідальності за збереження культурних цінностей, моральних

обов'язків людини.

ПРН7. Вільно вести на іноземних мовах бесіду-діалог за фахом; перекладати фахові тексти без словника.

ПРН8. Оцінювати нову ситуацію та здійснювати пошук можливостей до адаптації та дії в її умовах.

ПРН9. Виявляти здатність до генерування нових ідей.

ПРН11. Оцінювати досягнення художньої культури в історичному контексті, здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва, осмислювати тенденції сучасних культурно-мистецьких процесів.

ПРН12. Володіти навичками наукового опрацювання літератури (оформлення бібліографії, правила цитування тощо), вміти застосовувати раціональні прийоми пошуку, відбору, систематизації та використання інформації.

ПРН13. Володіти навичками творчого самостійного мислення і наукового пошуку; нормами професійної культури викладу матеріалу і наукової полеміки.

ПРН15. Знати та застосовувати на практиці сучасну методологію дослідження сценічного мистецтва.

ПРН16. Знаходити відповідні засоби презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

ПРН17. Вміти проєктувати й реалізовувати художньо-мистецьких та науково-дослідницьких проєктів, спрямованих на популяризацію історичних досягнень українського й світового сценічного мистецтва, пропагувати високохудожні твори сучасного мистецтва.

ПРН19. Брати відповідальність за внесок до професійних знань і практик та оцінювання результатів діяльності колективу (творчого, навчального).

ПРН20. Здійснювати спілкування в діалоговому режимі з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю щодо питань сценічного мистецтва в т.ч. і на міжнародному рівні.

Перелік тем

4 семестр

Змістовний модуль 1. Сценічне мистецтво в об'єктиві театральної критики і арт-журналістики.

Тема 1. Зміни у театральній критиці в добу глобалізації. Огляд фахових видань. Проблеми Інтернет-видань.

Тема 2. Арт-журналістика в сучасному інформаційному просторі. Етика театрознавця й арт-журналіста.

Семінарське заняття.

Змістовний модуль 2. Проблема розмиття канонів видів театральної критики та мистецької журналістської діяльності.

Тема 3. Інформаційний та аналітичний жанри арт-журналістики. Міра затребуваності у ЗМІ.

Тема 4. Стан художньо-публіцистичних жанрів арт-журналістики у ЗМІ.

Семінарське заняття.

Тема 5. Театрознавча рецензія VS рекламна інформація про виставу.

Тема 6. Спосіб подання культурно-мистецьких подій у соціальних мережах.

Семінарське заняття.

Змістовний модуль 3. Проблеми театрознавства як об'єкт театральної журналістики

Тема 7. Місце проблемної статті у сучасних ЗМІ: фаховий, етичний, репутаційний аспекти.

Тема 8. Жанри інтерв'ю і театрознавчо-журналістського розслідування.

Тема 9. Рецензії на театрознавчі праці й аналіз драми у сучасних виданнях.

Семінарське заняття.

Змістовний модуль 4. Висвітлення кіно- та образотворчого мистецтва театральними критиками й арт-журналістами.

Тема 10. Сценографія і образотворче мистецтво в об'єктиві театрознавців та арт-журналістів.

Тема 11. Проблеми кіномистецтва у висвітленні сучасних театрознавців та арт-журналістів.

Семінарське заняття.

Форми та технології навчання

Лекційні, практичні заняття, самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Moodle.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для диференційованого заліку

90–100	A	Відмінно	зараховано
82–89	B	Добре	
74–81	C		
64–73	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань здобувачів.

90–100 – A – відмінно. Здобувач ясно і чітко сформулював відповіді на теоретичні питання, проілюстрував відповіді додатковим матеріалом, показав грамотне використання понятійного апарату дисципліни, правильно відповів на додаткові питання.

82–89 – B – добре. Здобувач твердо знає матеріал, грамотно і по суті викладає його, не допускаючи суттєвих неточностей у відповіді на питання, правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і завдань, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання.

74–81 – C – добре. Здобувач сформулював відповіді на теоретичні питання, але допустив 3-4 неточності або неповно розкрив суть одного з питань; показав грамотне використання понятійного апарату дисципліни, недостатньо повно відповів на додаткові питання.

64–73 – D – задовільно. Здобувач сформулював повну відповідь на половину теоретичних питань, другу половину питань розкрив поверхнево, з 1-2 принциповими помилками; проявив недостатнє знання понятійного апарату дисципліни; не зміг відповісти на додаткові питання.

60–63 – E – задовільно. Здобувач сформулював повну відповідь на половину теоретичних питань, другу половину питань розкрив поверхнево, з 4-5 принциповими помилками; проявив недостатнє знання понятійного апарату дисципліни; не зміг відповісти на додаткові питання.

35–59 – FX – незадовільно (з можливістю повторного складання). Здобувач не зміг відповісти на жодне з теоретичних питань, або відповів на кожен поверхнево, з принциповими помилками; проявив незнання понятійного апарату дисципліни; не зміг відповісти на додаткові питання.

0–34 – F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни). Здобувач не зміг відповісти на жодне з теоретичних питань, проявив незнання понятійного апарату дисципліни; не зміг відповісти на додаткові питання.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, конкурсах усних рецензій та обговореннях вистав, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Робота в курсі відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat1%8C.pdf> та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І.П. Котляревського» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat/%96.pdf>.

Рекомендована література

1. Михайлин І. Л. Основи журналістики. Підручник. 5-те вид. перероб. та доп. К.: Центр учбової літератури. 2011 496 с.
2. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, інтернет. М. Стівенс. К. : Києво-Могилянська академія. 2008. 407 с.
3. Чужина І. Нація: життя триває // Просценіум. Театрознавчий журнал. 2011. № 2-3 (30-31). С. 35–40.
4. Швець Ю. Багаті також платять («Усі гроші світу». Режисер Рідлі Скотт. 2017) // Кіно-театр. 2020. № 6. С. 14-16.
5. Щукіна Ю. Проблеми театрознавчого фаху в медійному та освітньому просторах сучасної України // Історична наступність у мистецькому та науковому континуумі: тези доповідей за матеріалами Черкашинських читань. 10-12 груд. 2021. ХНУМ імені І.П. Котляревського
6. Щукіна Ю. Пандемія і театр. Феномен «Post scriptum» у Харкові// Просценіум. 2021. № 1-3 (59-61). С. 79–86.

Інтернет-ресурси

1. Альманах ІІ Всеукраїнського театрального Фестивалю-Премії “ГРА”// Офіційний сайт Національна спілка театральних діячів України. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу:: https://docs.google.com/viewerng/viewer?url=http://nstdu.com.ua/wp-content/uploads/2021/01/GRA_book_2020_a4_print-compressed.pdf
2. Альманах ІІІ Всеукраїнського театрального Фестивалю-Премії “ГРА”// Офіційний сайт Національної спілки театральних діячів України. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://nstdu.com.ua/festival/almanah-iii-vseukrayinskogo-teatralnogo-festivalyu-premiyi-gra/>
3. Аннічев О.Є. Взаємодія театральної журналістики і театральної критики в сучасних засобах масової інформації // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. 2018. № 51. С. 115-126. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу:

- https://intermusic.kh.ua/vypusk51/51_6_%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D1%87%D0%B5%D0%B2%D0%B0.pdf
4. Васильєв С., Артеменко О. Сергій Васильєв: «Професія театрального критика існує в дещо дистрофічному вигляді». Детектор медіа. 2015. 28 чер. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://ms.detector.media/profstandarti/post/13593/2015-06-28-sergiy-vasyliev-profesiya-teatralnogo-krytyka-isnuie-v-deshcho-dystrofichnomu-vyglyadi/>
 5. Гарбузюк М. Сіль утрати // Збруч. 2016. 5 квіт. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://zbruc.eu/node/49904>
 6. Гарбузюк М. Театральна критика в Україні: режим перезавантаження // Український журнал. 2013. № 9-10. С. 24-25. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://ukrzurnal.eu/ukr.archive.html/1329/>
 7. Гарматій О., Кісіль С. Тема культури в українських ЗМІ: основні тенденції подання. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2018. № 34. С. 23-29. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2019/apr/16158/harmatij.pdf>
 8. Глушко М. Мистецькі журнали в сучасній Україні: особливості контенту // Вісник ЛНАМ. Серія: Культурологія. Вип. 29. 2016. С. 47-57. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: https://lnam.edu.ua/files/Academy/nauka/visnyk/pdf_visnyk/29/7.pdf
 9. Головненко А. Театральна критика: вид, що зникає // Український тиждень. 2018. 15 березня. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://tyzhden.ua/Culture/210778>
 10. Джагі М. Лекція 1. Що таке культурна журналістика? // Культура і креативність. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/cultural-journalism/course/lecture13-1>
 11. Заболотна В. Етика професії // Просценіум. Театрознавчий журнал. 2001. № 1. С. 65-66. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <file:///C:/Users/%D0%A5%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0/Downloads/525-544-1-PB.pdf>
 12. Каленська І. Сміливість як новий український репрезентативний бренд: рецензія на виставку в Avangarden gallery // Антиквар. 2022. 4 вер. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://antikvar.ua/smilyvist-yak-novuj-ukrayinskyj-reprezentatyvnyj-brend-retsensiya-na-vystavku-v-avantgarden-gallery/>
 13. Клековкін О. Ю. Театр при столику. Методологія театрознавства: Подорожній щоденник / ІПСМ НАМ України. К.: Фенікс. 2013. 432 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: https://chtyvo.org.ua/authors/Klekovkin_Oleksandr/Teatr_pry_stolyku_Metodolohiia_teatroznavstva_Podorozhnii_schodennyk/
 14. Клековкін О. Портрет митця : предмет дослідження у жанровому пограниччі // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого: Збірник наукових праць. К.,

2019. Вип. 25. С. 7-15. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://nv.knutkt.edu.ua/issue/view/11362>
15. Мигашко О., Склярова В. Мистецькі премії та «Пропаганда» // Gwara media. 2021. 11 серп. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://gwaramedia.com/mystecka-premiya-propaganda/>
16. Паляничка О. Заньковецька картоплю копала // Збруч. 2022. 27 січ. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://zbruc.eu/node/110274>
17. Партола Я.В. Рецензія на видання: Єрмакова Н. Березільська культура: Історія. Досвід // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені ІК Карпенка-Карого. 2013. Вип. 12. С. 283-286. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nvkkarogo_2013_12_26.pdf
18. Партола Я.В. Перспективи театрознавчої науки в умовах реформ та євроінтеграції // Аспекти історичного музикознавства. ХНУМ імені І.П. Котляревського. 2016. № 8. С. 50-57. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/asismy_2016_8_8.pdf
19. Сопова А. Театр війни: психодраматичний проект допомагає українцям впоратися з травмою // Критика. 2018. Лютий. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://www.krytyka.com/en/articles/theater-war-psychodrama-project-helps>
20. Федорчак Т. 50 відтінків сірого // Збруч. 2019. 4 лист. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://zbruc.eu/node/93293>